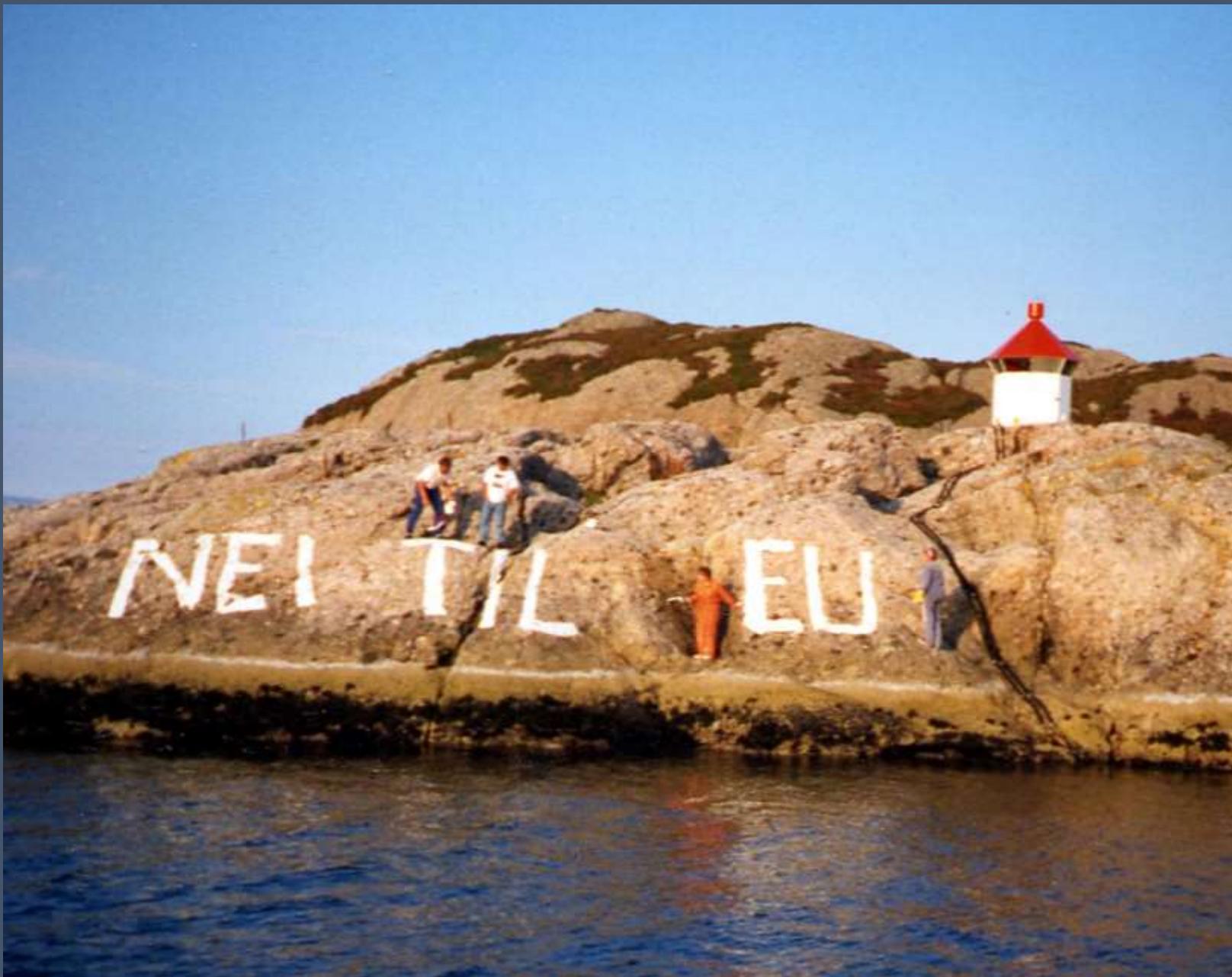
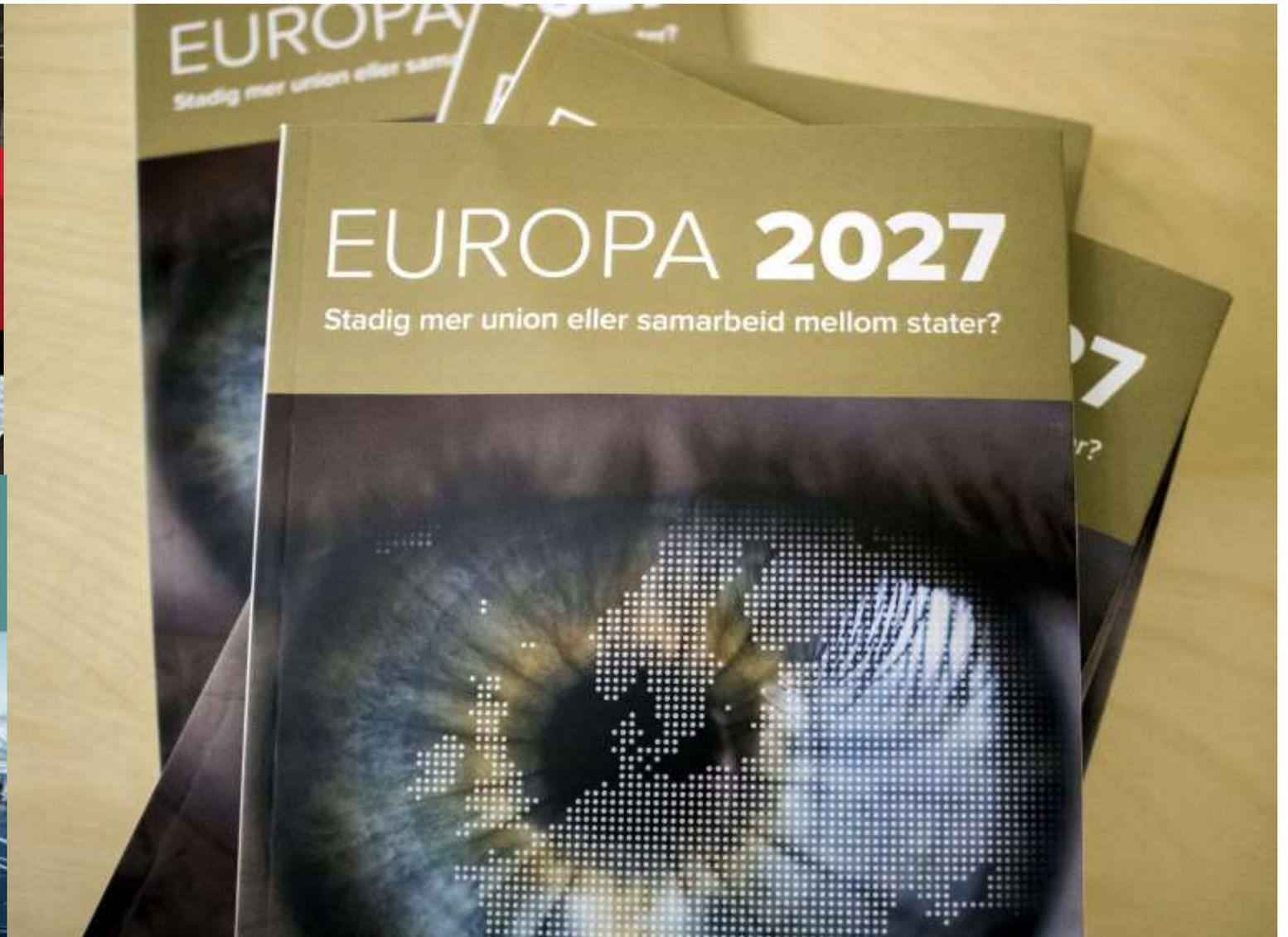
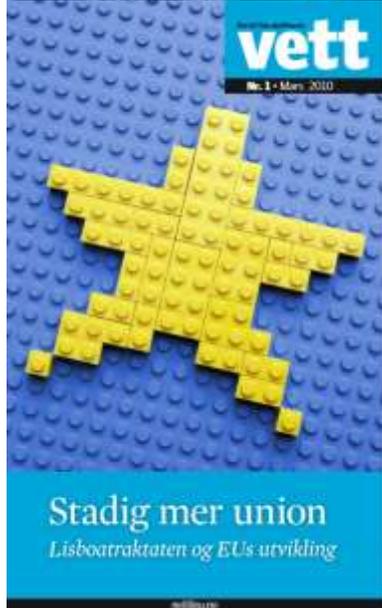

Is Norway turning its back on the EEA?

ACER, sovereignty, trade and alternatives to the EEA agreement

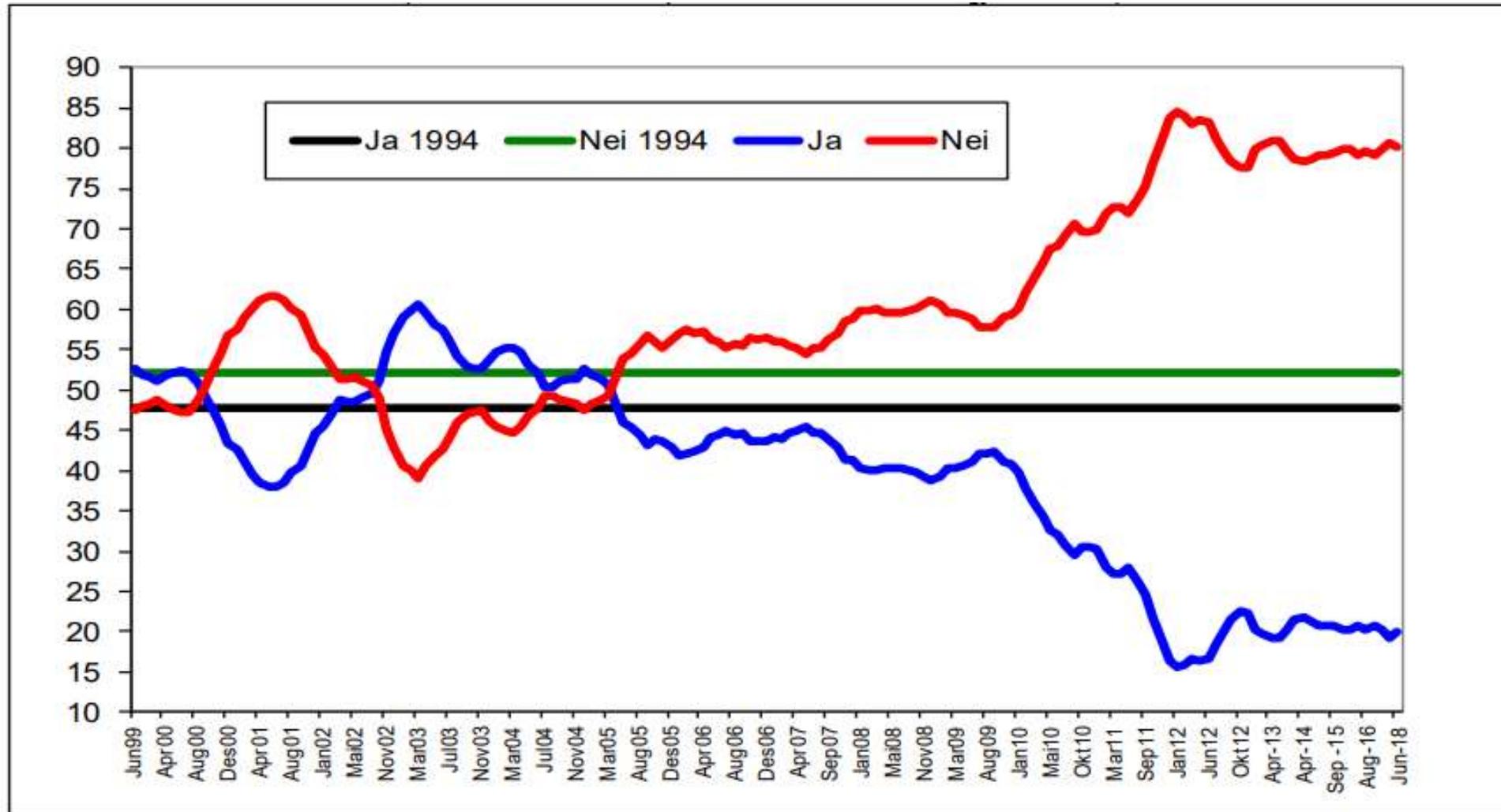

Our political ambitions:

- (1) To sustain a strong majority in the public against a Norwegian EU membership.
- (2) To take Norway out of the EEA agreement, replacing it with an even and democratic trade agreement with the EU.

Polls in Norway on EU membership

www.aardal.info

Kraftmønstring mot energibyrået: – Ein kamp vi ikkje har råd til å tape

ODDA/MO (NRK): Fagrørsla fryktar eit europeisk kraftsamarbeid vil svekke råderetten over norsk vasskraft. Torsdag protesterer motstandarar over heile landet mot ACER.

TYDELEG NEI: Fleire stader i Noreg vert motstanden mot norsk deltaking i EU sitt energibyrå ACER markert torsdag kveld. Her frå Mo i Rana, der opp mot 200 personar hadde møtt opp.

FOTO: ANDREAS TRYGSTAD / NRK

Tale Hauso
Journalist

Elise Farestveit
Journalist

Martin Fjørtoft
Journalist

Andreas Nilsen Trygstad
Journalist

Publisert i går, kl. 20:03
Oppdatert for 2 timer siden

Espen Barth Eide er utålmodig. Nå vil han ha lovforslaget på bordet.

 Leif Martin Kirknes

Espen Barth Eide, energiloven, Acer, NorthConnect:

Arbeiderpartiets viktigste seier i Acer-striden var norsk eierskap over utenlandskablene. 11 måneder senere har ingenting skjedd

[HELGE RØNNING BIRKELUND](#)

helge@lomediamedia.no

Publisert 27.02.2019 13:35

Oppdatert 28.02.2019 08:21

Staten vil avvise et søksmål basert på

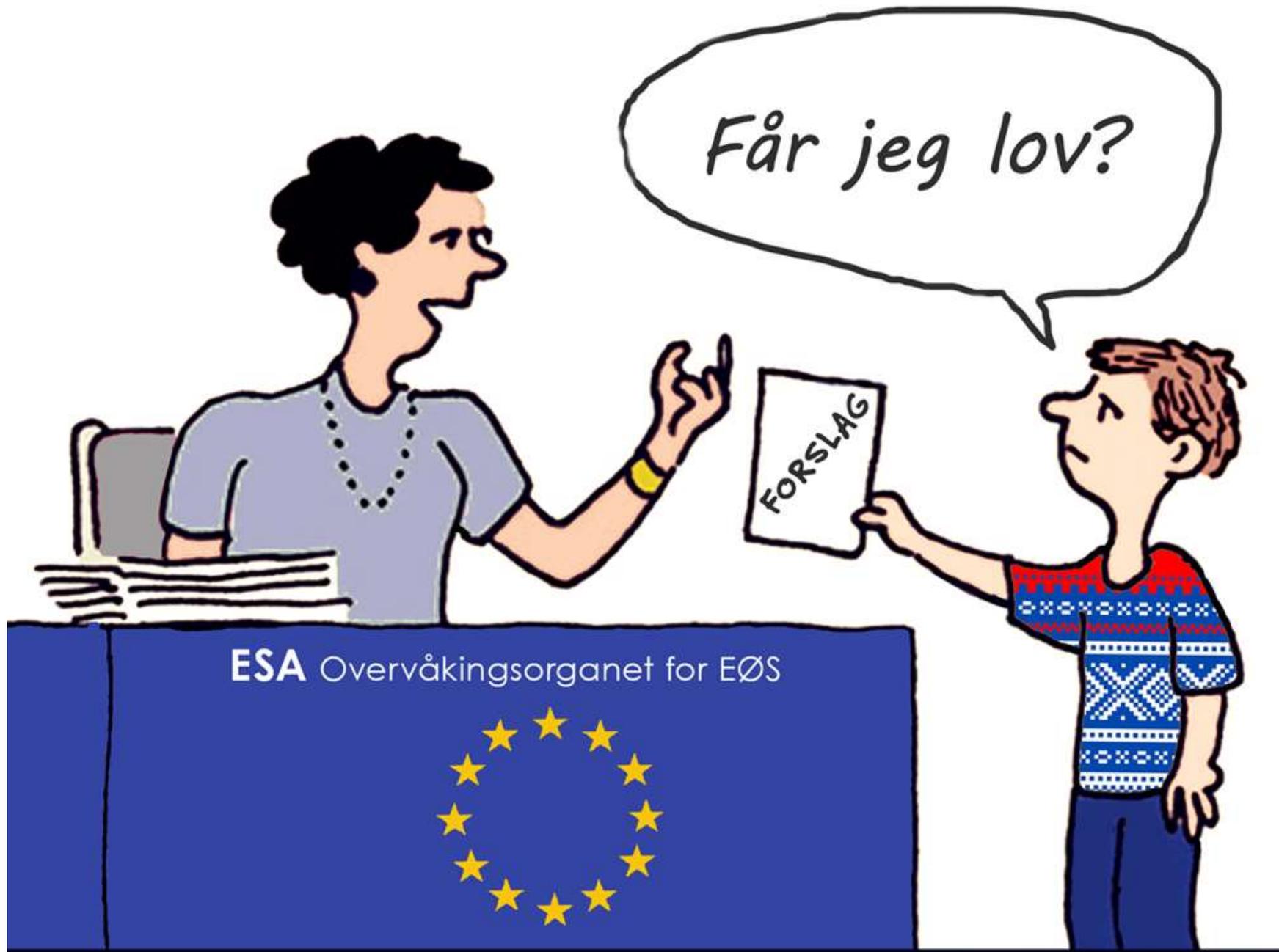
«politiske
særinteresser»

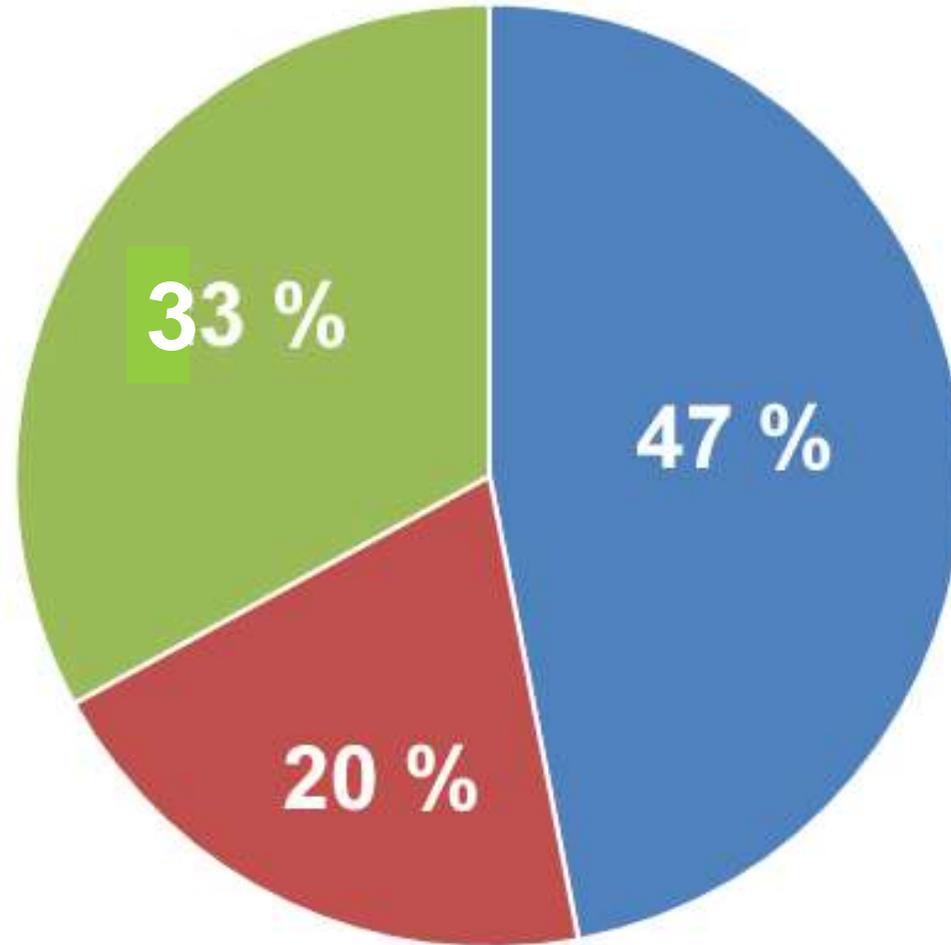
Støtt ACER-søksmålet

Referendum in Norway on the EEA?

Poll by Sentio,
spring 2017

■ Supports EEA referendum ■ Doesn't want referendum ■ Undecided

«Det viser seg at EU-regler gis forrang fremfor ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslovgivning. EØS-avtalen må derfor erstattes av en handelsavtale.»

EL & IT Forbundets landsmøte 12. mars 2015

«EØS undergraver faglige rettigheter, folkestyret og demokratiet. Grensen er derfor for mange nådd. Tida er inne for en annen tilknytningsform til EU.»

Fellesorganisasjonens kongress 21. mars 2015

«Vi vil arbeide for: At Norge sier opp dagens EØS-avtale. En stadig strøm av EU-direktiver og EØS-regler utgjør en trussel mot norske faglige rettigheter, f. eks. vikarbyrådirektivet, postdirektivet, kabotasje-reglene og Jernbanepakke 4.»

Norsk Transportarbeiderforbunds landsmøte 29. januar 2014

Færre betaler for musikken

Strømming. Forbrighetsorganisasjonen TONO liker ikke at så mange som 38 prosent hører på musikk på nettet uten å betale for det. Det er særlig på YouTube mange hører musikk gratis, men TONO reagerer også på musikkstrømming via Facebook og gratisversjonen av Spotify, skriver Aftenposten.

– Når så mange som én av fire konsumerer musikk via Facebook, er det på tide at de begynner å dele en rimelig andel av inntektene med rettighetshaverne, sier administrerende direktør Cecil Støien i TONO. ØNTS

Bildet er tatt av NTB/NTS

Bil kjørte gjennom vegg

Trafikk. Ingen ble skadd da en bil braste gjennom en hvitvegg og inn i et kontor i Høyebu i Gudbrandstøden mandag. Sifferen har opplyst til politiet at han tok feil av pedalerne i bilen som hadde sunnomslett.

Ingen personer er skadd, men det er en del materielle skader.

Handelen ble meldt til politiet klokka 12:35 mandag. ØNTS

Skjerpeløse. Ida Helle (v.), Kathrine Kleveland, Birte Ueland og Olf Gjedrem er arbeidsutvalget i Nei til EU. De venter skjerpeløse mot EØS-avtalen. Foto: Kjetil Fjellheim/NTS

Nei til EU

Vil ut av EØS innan 2025

Nei til EU vedtar tidsplan for sin kampanje mot EØS-avtalen.

Nei til EU trapper opp kampen mot EØS-avtalen.

– Det ser ut til at EØS-avtalen kan bli gjennomført det neste året. Vedtaket vårt er et uttrykk for at vi står i en kritisk situasjon, sier nestleder Ida Helle i Nei til EU.

På landsmøtet i helga vedtok organisasjonen at det skal arbeides for å bli ferdig med å se opp EØS-avtalen innen 2025.

EØS-uro
Sist uke gikk Føleiserbeidets største avdeling, avdeling 3, inn i EØS-avtalen. Føleiserbeidet er LOs største forbund i privat sektor. EØS-vedtaket kom etter at Tariffomsada fulgte EØS-avtalen EEA ut råd om å utveksle informasjon om reisende, kost og beskj.

prokessstillinger, sier Helle. Helle viser til at Føleiserbeidet på sitt fjerde landsmøte var et handfull stemmer for å vedta et nei til EØS-avtalen dersom det vedtok Tariffomsada gjorde det selv skulle bli en realitet. Det ble slutt LO-kongressene har gjort vedtak der det blir fast at LO skal støtte EØS-avtalen innsatt av norske tariffavtaler, norsk arbeidsutveksling og EØS-konvensjonen står over EØS-avgiftene.

– Det viser seg noe at det ikke er såklart, sier Helle.

I sin artikkel publisert på LO-nettsiden Fri Fagbevegelse mandag denne uka blir det he-

da et vedtak i Føleiserbeidets avdeling 3 fra uka før på en prosess som kan vippe veivretet i LO mot EØS-avtalen på LO-kongressen i 2021.

EU byrå
Helle sier at også EU-byrå utvokrer EØS-avtalen.

– Stadig mer av innholdet i avtalen er løst. Menstanden har blitt stadig tydelig inn i EU i større grad bygg opp til forprett byrå og forvaltningsorgan som set to-pålysningen i EØS-avtalen løst, sier Helle.

Denne uken var det en hard diskusjon om EØS tredje energimarknadspakke og norsk tilknytning til EU's energiregulatortydelte ACR. Etter nytt år skal Norge inn i en sving til EU's tredje jernbanepakke og EU's jernbanetiltak (ERA). Det er også kjent at EU skal opprette et felles arbeidsmarkedbyrå. Ap-sjef Lene Haugvik har vært partiet kan

komme til å gi knytt byrået. LO har også uttrykt skepsis til planen.

Skjerpeløse
Nei til EU's landsmøte diskuterte ut forsikring om å ta inn motstanden mot EØS-avtalen inn i organisasjonens vedtekter. Dette var avvis. Kathrine Kleveland var utvald som leder. Helle fortalte at organisasjonen fikk 200 nye medlemmer i løpet av debatten om Energiregulatortydelte ACR. Organisasjonen fikk også et firetalls nye medlemmer etter at det var kjent at organisasjonen vil gå til søksmål mot statsminister Erna Solberg på grunn av ACR-avtalen.

Eller hadde organisasjonen 20 190 medlemmer i fjor. Nettstaden ACR-tydelte fortalte at medlemstallet har gått ned det siste året og at gjennomsnittsalderen på medlemmene i organisasjonen er 68 år.

Gjennombrudd

«Det ser ut til at EØS-motstand kan få et gjennombrudd det neste året»

Ida Helle, nestleder i Nei til EU

Artikkel: Skjerpeløse
skjerpeløse@neitil.eu

12 000 EU laws
in 25 years

ACER

Agency for the Cooperation
of Energy Regulators

EUROPEAN
UNION
AGENCY
FOR RAILWAYS

Illustrasjon: Lurfs

”

«I rapporten dokumenterer vi at angrepene på lønns- og arbeidsvilkårene er en direkte følge av EØS-avtalens fri flytregime og EU/EØS-rettens prinsipp om at fri bevegelse skal prioriteres foran beskyttelse av arbeidstakerne.»

De Facto, *Mot et tredelt arbeidsliv*, report 4:2014

The Government's condition:

«Statens rett til hjemfall berøres heller ikke av EØS-avtalen»

St.prp. nr. 100 (1991-92), page 167.

EEA agreement article 125: «This Agreement shall in no way prejudice the rules of the Contracting Parties governing the system of property ownership.»

Reality:

EFTA Court in June 2007 decided that EEA rules on free enterprise and investment indeed do affect the Norwegian institute of ownership to waterfalls (hjemfall).

The Government's condition:

«Vinmonopolets enerett til import og engrossalg av vin og brennevin vil bli opprettholdt»

St.prp. nr. 100 (1991-92), page 16.

Reality:

The state monopoly on import of spirits had to be abolished, alcopops were allowed in general stores and restrictions on advertisements for alcohol are more limited.

The Government's condition:

«EØS-avtalen omfatter... ikke
skatte- og avgiftsspørsmål i sin
alminnelighet»

St.prp. nr. 100 (1991-92), page 376.

Reality:

The differentiated tax on labour (lower in rural areas) has been changed several times due to EEA regulations. At one point it even had to be removed, and was later implemented again with changes.

The Government's condition:

The EEA agreement does not include fisheries.

Reality:

- EEA has led to foreigners' right to own Norwegian sea farming facilities. Limits on ownership (percentages) has been changed.
- The duty to land Norwegian fish in Norway has been removed (EEA Protocol 9, article 5).
- Fisheries are in general affected by the four freedoms, with the exception of regulations on catch.

The Government's condition:

«... de fleste offentlige tjenester faller utenom Avtalen»

St.prp. nr. 100 (1991-92), page 25.

Reality:

A major part of public services has turned out to be affected by EU regulations, such as regulations on public procurement.

TORRFESK I BOKS

- An agreement between equal partners.
- No «dynamic» implementation of new EU legislation. No surveillance authority (ESA) or EFTA Court.
- Continued duty free trade with industrial goods.
- Mutual market access on services.
- But not the EEA «freedoms» of labour and right of establishment.

What is the alternative?

Laks i EØS

Laks utenfor EØS

*Jeg er en like glad
laks utenfor EØS!*

Export of industrial goods to EU countries before the EEA and today (offshore excluded)

Fastlandseksporten (varer uten olje og gass) fra Norge til EU før EØS-avtalen (1988 og 1993), og de samme 12 EU-landene med EØS (2000 og 2016).
Kilde: SSB.

”

«Vi finner at de største eksportørene til EU i mindre grad er avhengige av EØS-avtalens vilkår, sammenlignet med et eventuelt innhold i en moderne bilateral handelsavtale.»

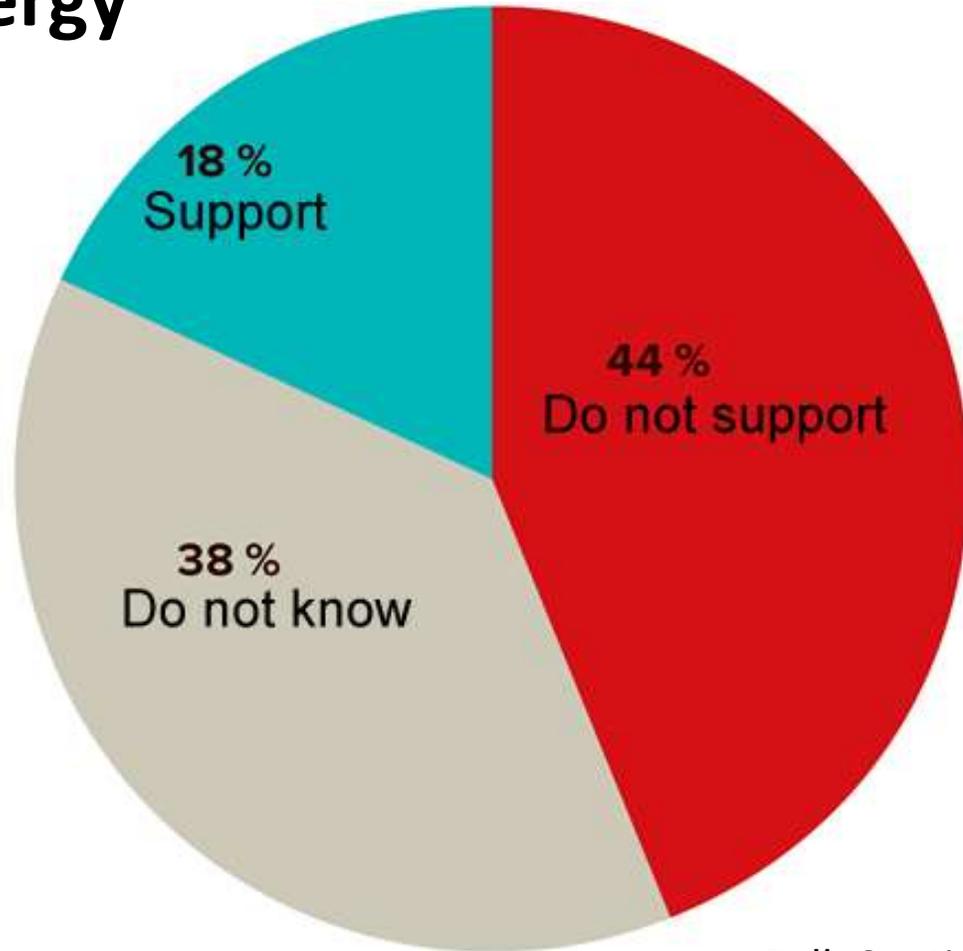
Menon Business Economics, report *Norge og EØS: Handelsmønstre og rammer for samhandel i EØS-avtalen* (2013)

17.4 MILLION

THE LARGEST MANDATE IN THE
HISTORY OF BRITISH POLITICS

Only 2 out of 10 Norwegians want to give EU authority on energy

Poll: Sentio,
November 2017

Norsk kraft skal styres fra Norge. Ikke av EU!

Vi sier nei til å la EUs energibyrå (ACER) styre strømflyten til og fra Norge.

MENER STORTINGETS VEDTAK OM ACER ER UGYLDIG

Saksøker Erna Solberg

Saksøkt statsminister: Erna Solberg (H) saksøkes for brudd på Grunnlovens paragraf 115. Foto: GEORGES GOBET

Stortingets vedtak, som sa ja til til at Norge blir underlagt EUs regler for strøm og gass er ugyldig, mener jusprofessor Hans Petter Graver. Nå stevnes staten ved statsminister Erna Solberg for brudd på Grunnlovens paragraf 115.

Geir Solaas Moen

08.11.2018 (Oppdatert: 08.11.2018)

Norge har en grunnlov som skal verne om landets suverenitet.

EU energy union

The ambition is energy as EU's «fifth freedom».

With the Lisbon treaty, EU in 2009 got extended powers on energy.

ACER was established in 2010, based in Ljubljana, Slovenia.

And ACER is just getting started...

Næringsliv

- Hver dag har Nationen temaside:
- Mandag • **Forskning og utdanning**
  - Tirsdag • **EU**
  - Onsdag • **Internasjonalt landbruk**
  - Torsdag • **Næringsliv**
  - Fredag • **Mat**
  - Lørdag • **Nyskaping**

Skyr folk med trening via Nav

Arbeidsliv. Arbeidstgere vil heller ansette folk som har gått arbeidsløse, enn folk som har hatt arbeidstrening via Nav, viser en forskningsrapport fra NIVA. — De som ansettes straffer på mange måter unge som har vært på arbeidstrening. De vurderes som mindre egnet enn de søkerne som barn har vært arbeidsløse, sier forsker Christin Heggem i NIVA. — Her er ansatt på velferdstjeningsinstituttet Nova ved Høgskolen i Dal og Akershus ØNTB

Safe kan miste en tredel av medlemmene

Fagforening. Statoil-ansatte vurderer å trekke seg ut av Safe på grunn av internasjonalisering. I så fall mistes lagforbundet en tredel av medlemmene sine. De ansatte i Statoil hevder at Safe ikke lenger representerer medlemmene som jobber i oljeselskapet godt nok, skriver NRK. Konflikten blåstert sørlig opp etter Safe-kongressen for noen uker siden. Der tapte de Statoil-ansattes kandidat kampen om nestledervervet og dermed trakk de Statoil-ansatte seg fra alle sentrale verv i Safe. Statoil-kolleeten har satt med et utvalg for å utrede alternativer til fortsatt medlemskap i Safe. Hvis de Statoil-ansatte mener seg truet av medlemmene, leder i Safe, **Hilde-Mari Ryset** er kjent med utvalget og sier at det vil være dramatisk å miste Statoil. ØNTR

Foto: Asbjørn Brævdal/NTB Scanpix

Fikk milliardkontrakt

Næringsliv. Aker Solutions har dratt i havn en kontrakt om å modernisere en produksjonsmodul på riggen Maersk Inspire. Bestillingen kommer fra Maersk, til en verdi av én milliard kroner. Riggen ligger på Yme-feltet i Nordsjøen, som ble åpnet i 2001, og nå bygges ut igjen av Rigprod, skriver Sykk. Arbeidet innebærer ingeniørarbeid, innkjøp, konstruksjon, installering og oppkobling. ØNTR

• Energi

EU-byrået Acer får flere oppgaver og nytt mandat. Men Stortinget skal diskutere Acer slik byrået var då det vart oppretta i 2009.

Energibyrådet Acer får fleire oppgaver

Stortinget skal om kort tid ta stilling til om Norge skal bli medlem i EU energibyrå Acer. Byråets oppdrag er å utvikle og støtte opp under det å knytte seg til Acer ikkje er å gjere overvåkings- og rapporteringsoppgaver. — Det vil regjeringa ikkje vurdere Acer etter Grunnlovens paragraf 118, som krever godkjenning av det. Men det Stortinget kjem til å vurdere er Acer, slik byrået var då det vart oppretta i 2009, ikkje Acer nye mandat.

Fleire oppgaver Aker løvte mandat var å sikre grunnskuleinfrastruktur. Med Vinterpakken, ett av dei mest omfattende lovforslag om EU-tilslutning, er det uttalt at Acer nye oppdrag vil bli å gjere til energiregulering og grunnskuleinfrastruktur. — Dette kan vere ei utvikling av mandatet, eller ei stadfesting av den praksisen Acer har i dag. Det kan gjere det vanskeleg å vere varsleg og å vera gjennomgående med grunnskuleinfrastruktur, i og med at staten, og for dei norske, er kopla saman gjennom statstilskuddet, seier Torbjørn Jevnaker. Ho er dekanus og stipendiat ved Universitetet i

Dal, og skriv omhandlingsom EU energipolitikk. **Vinterpakken** Ho påpeiker at både EU's tredje energimarknadspakke frå 2009 og Vinterpakken har innverknad på regulerings av det nasjonale strømnettet. Med Vinterpakken kan også reguleringsprosessen i Acer bli endra. — Er ei forslaga gjere på å endre avgjeringsprosessen i Acer. Det kjem framleis til å vere dei nasjonale energiregulatorane som har handa på ramme i Acer, men tilgjenge har avgjerer litt tatt med 2/3 deler delstat. No er det berre til at engjendene skal bli tatt med sløp delstat. Det kan bety at Berre vil bli overvåkings, seier Jevnaker.

Må inn i nye Acer Acer ser også ut til å stå ei større rolle som overvaker i lag med dei nasjonale energiregulatorane. — Acer vil også bli at styringsrolle med å overvake systemansvarlege selskap som Statnett, og for å lage teknisk standard for nettverksforbindelse mellom land, seier Jevnaker. — Om Norge sluttar seg til Acer,

Praksis «Når ein tar nok inn i EUG-avtalen, må ein også ta inn den nye versjonen av loven.»

Torbjørn Jevnaker, dekanus og stipendiat ved Universitetet i Dal

VireAcer: Cjfe- og energiregulator Torje Sivik vil knytte Norge til Acer. Foto: Håkon Junge/Scanpix

Kjellbjørn SVS Lars Haldrup har sagt at å knytte seg til Acer er som å kjøpe katta i sekken. Foto: Ildis Moevold Larsen/Scanpix

Acer: EU energiregulatorbyrå får fleire oppgaver. Foto: Torbjørn Østby/Scanpix

Fakta
Vinterpakken og Acer
 • EU's energiregulatorbyrå Acer vart oppretta som del av EU's tredje energimarknadspakke som kom i 2009. Byrået har hovedkontor i Ljubljana i Slovenia.
 • Den gongen fikk Acer myndighet til å gjere vedtak i saker knytt til grunnskuleinfrastruktur. Vinterpakken vart lagt fram 10. november 2016. Dette er ei lovpakke som skal videreføle EU's andre energimarknad. EUG 2016

EU is increasingly dependant om energy import

The Fourth Energy package (the winter package)

EU is centralising decision-making and strengthening ACER:

- Increased powers to the ACER board and director.
- Direct authority to approve conditions set in network rules and guidelines.
- Surveillance of regional operational centres (ROCs), that will coordinate use of electricity systems across borders.
- Approve methods to establish if EU has sufficient capacity for energy production and analyze national capacity. Also methods to identify possible regional electricity crisis.
- Surveillance of electricity markets, with a particular focus on barriers to flexibility at national level.
- Surveillance of operators at electricity markets (NEMO) such as Nord Pool.

The revised electricity regulation

Congestion revenues to build transborder capacity

REGULATION (EC) No 714/2009

Article 16

6. Any revenues resulting from the allocation of interconnection shall be used for the following purposes:

- (a) guaranteeing the actual availability of the allocated capacity; and/or
- (b) maintaining or increasing interconnection capacities through network investments, in particular in new interconnectors.

”

«I siste instans blir dette et spørsmål hvorvidt medlemslandene er villig til å legge deler av ansvaret for forsyningssikkerheten utenfor nasjonal kontroll.»

Statnett

Hearing on proposals from the European Commission, 15.03.17.

Regulation 347/2013: Infrastructure

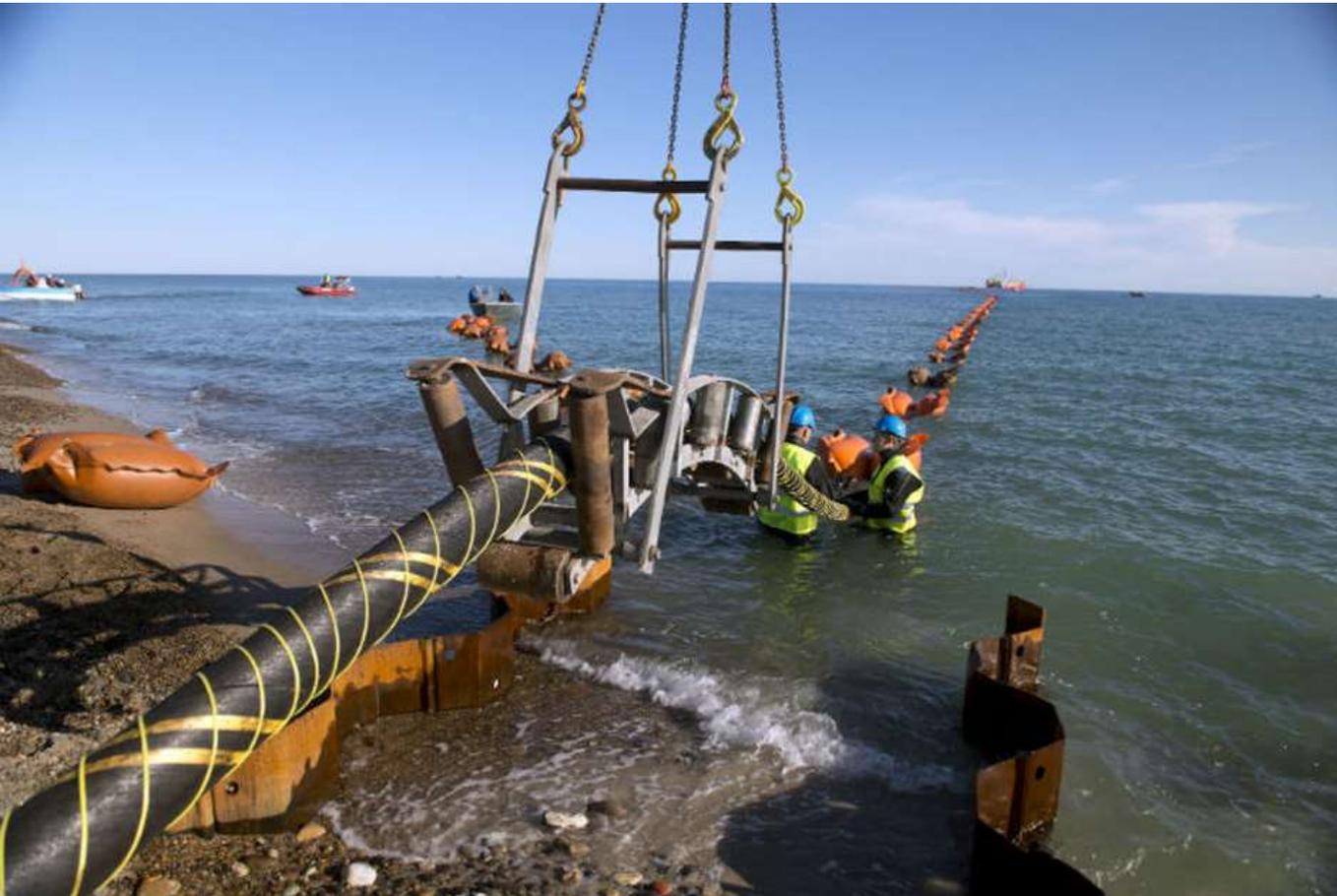

Photo: Statnett

ICE-Link and NorthConnect are priority projects for EU (PCI). Regulation 347/2013 says:

- PCI-projects are to be treated with top priority when applying for licence (article 7).
- An application must be decided on within 18 months (article 10).
- The essential criteria is socio economic value, a profitable project is not to be rejected (article 11).
- If a PCI-project is faced with obstacles, European coordinators are to be appointed (article 6).

What if the third energy package is rejected?

EU is not entitled to take punitive actions. The point and consequence of a suspension must be to restore the balance between EU and EFTA.

Norway and Iceland has a legal right to reject new EU legislation from being implemented in EEA (clause of reservation or right to veto).

EU can react in two different ways:

- EU accepts that there are certain differences in regulation between EU and Norway (and Iceland and Liechtenstein).
- EU may claim that the directly implicated part of the EEA legislation is suspended.

”

«Etter vårt syn vil dette føre til at bare de rettsakter som endres eller direkte berøres av et omtvistet direktiv, vil i utgangspunktet være «berørte» deler av vedlegget.»

Finn Arnesen, Hans Petter Graver og Ulf Sverdrup

ARENA Working Papers: Vetoretten i EØS

ARENA / Senter for Europarett 2001

EEA Annexes

I. Veterinære og plantesanitære forhold

I.1. Veterinære forhold

I.2. Dyrefôr

I.3. Plantesanitære forhold

II. Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

II.1. Kjøretøyer

II.2. Jord-og skogbrukstraktorer

II.3. Løfteutstyr

II.4. Husholdningsapparater

II.5. Gassapparater

II.6. Materiell på byggeplasser

II.7. (ikke i bruk)

II.8. Trykkbeholdere

II.9. Måleinstrumenter

II.10. Elektrisk utstyr

II.11. Tekstiler

II.12. Næringsmidler

II.13. (a) Legemidler til mennesker

II.13. (b) Legemidler til dyr

II.14. Gjødsel

II.15. Farlige stoffer

II.16. Kosmetikk

II.17. Miljøvern (utstyr)

II.18. Informasjonsteknologi

II.19. Tekniske handelshindringer generelt

II.20. Fritt varebytte - generelt

II.21. Byggevarer

II.22. Personlig verneutstyr

II.23. Leketøy

II.24. Maskiner

II.25. Tobakk

II.26. Energi (utstyr)

II.27. Alkoholsterke drikker

II.28. Kulturgjenstander

II.29. Eksplosive varer til sivil bruk

II.30. Medisinsk utstyr

II.31. Lystfartøyer

II.32. Skipsutstyr

III. Produktansvar

IV. Energi

V. Fri bevegelighet for arbeidstakere

VI. Trygd

VII. Gjensidig godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

VIII. Etableringsrett

IX. Finansielle tjenester

IX.1. Forsikring

IX.2. Banker og andre kredittinstitusjoner kredittinstitusjoner

IX.3. Børs og verdipapirer

X. Tjenester generelt

XI. Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnet

XI. (a) Telekommunikasjonstjenester

XI. (b) Posttjenester

XI. (c) Personvern

XI. (d) Informasjonssamfunnstjenester

XI. (e) Audiovisuelle tjenester

XII. Fri bevegelighet for kapital

XIII. Transport

XIII.1. Innlandstransport

XIII.2. Veitransport

XIII.3. Transport med jernbane

XIII.4. Transport på innlands vannvei

XIII.5. Sjøtransport

XIII.6. Sivil luftfart

XIV. Konkurranseregler

XV. Statsstøtte

XVI. Offentlige innkjøp

XVII. Immaterielle rettigheter

XVIII. Helse og sikkerhet på arbeidsplassen

XVIII. (a) Arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn

XVIII. (b) Helse og sikkerhet på arbeidsplassen

XIX. Forbrukervern

XX. Miljø

XX.1. Generelt

XX.2. Vann

XX.3. Luft

XX.4. Kjemikalier, industriefare og bioteknologi

XX.5. Avfall

XX.6. Støy

XXI. Statistikk

XXII. Selskapsrett

”

«The rights and obligations which individuals and economic operators have already acquired under this Agreement shall remain.»

EEA Agreement Article 102.6.

Folkestyre

Tekst og melodi: Tove Bøygård

